

» Vse lakomne barabe,
ki so odgovorne za krizo,
želim označiti s sramotilnim
znamenjem! «

(John Steinbeck)

Vsebina

Metkine so(n)čne dobrote	4
Združenje predelovalcev mesa na ogledih dobrih praks na Primorskem	7
Liofilizacija odpira nove možnosti	8
Liofilizirano kobilje mleko	10
Z Munero 3 do novih kompetenc v Biotehniškem centru Naklo	11
Najboljši kruh doma se speče	13
Razstava poprtnika v Litiji	16

Založnik:

Kmetijska založba d.o.o.
Stari trg 278, 2380 Slovenj Gradec

Glavni urednik:

mag. Andrej Golob

Odgovorna urednica:

mag. Tatjana Čop

Oblikovanje, grafična priprava:

Janez Grabec, s.p.

Jezikovni pregled:

Marjana Cvirn

Naslovnica: Razstava Dobrote slovenskih
kmetij 2019 (Foto: Tatjana Čop)

Naklada: 5000 izvodov

Naslov uredništva:

KMETOVALEC, Stari trg 278, 2380 Slovenj Gradec
tel.: (02) 88 56 706; 041 366 506 (urednica)
e- pošta:
cop.tatjana@gmail.com, kmetovalec@km-z.si

Naročnine in oglasno trženje:

KMETIJSKA ZALOŽBA d.o.o.
Stari trg 278, 2380 Slovenj Gradec
tel.: (02) 88 56 706, (05) 90 10 576
e-pošta: oglasi@km-z.si

Cena posamezne številke: 8 €

Letna naročnina (4 številke s priložo PiP): 30 €

Letna naročnina Kmetovalca (12 številke): 55 €

9,5% DDV je vključen v ceno

Sadovi jeze

»Kako lahko ustrahujete človeka, katerega lakota ni le v njegovem skrčenem želodcu, ampak v razbolelih trebuih njegovih otrok? Ne morete ga ustrahovati – on je že spoznal strah, ki je onstran meja vseh strahov.«

Zgornji navedek in misel na levi strani je napisal John Steinbeck v knjigi Sadovi jeze, v kateri zelo nazorno opisuje kruto resničnost kmetov, ki so v času velike krize v tridesetih letih prejšnjega stoletja ostali brez zemlje in brez doma ter se odpravili v Kalifornijo, obljubljeni deželci, da bi za sramotno nizko dnino delali na plantažah. Knjiga nazorno opisuje njihovo razočaranje in obup, razpadanje nekdanje močne kmečke družine zaradi bolezni, smrti, razhajanja ... Sadovi, pridelani s srdom v srcu, z besom, ki uničuje telo in dušo, so grenki. Zelo grenki!

Pred kratkim je nemška televizijska ekipa na jugu Španije in Italije posnela prizore, ki nikogar ne bi smeli pustiti ravnodušnega; prizore otopelih obrazov imigrantov, ki živijo v bivališčih (če jih sploh lahko tako imenujemo) iz kosov plastične folije (verjetno tiste, ki ni več dovolj dobra za plastenjake) in različnih odpadnih materialov. Prizore, kako vsako jutro ob svitu, s plastično vrečko, v kateri je vse njihovo imetje, prežijo na delodajalce, ki jih nato, kot nekoč na tržnici s sužnji, izberejo glede na njihovo moč in kondicijo. In prizore dela v pokritih rastlinjakih, kjer delajo več kot 12 ur dnevno, uporabljajo fitofarmaceutska sredstva brez kakršnekoli zaščite in za to prejmejo mizerno plačilo ali jih celo prepričajo, da tam vsi delavci določeno število ur oddelajo brezplačno! To ni sramotno le za lastnike teh nasadov, to je sramotno za vso civilizacijo, za vse skupaj in za vsakega posameznika, ki zahteva nizke cene hrane. Zato, ker takšnega izkoriščanja ne bi bilo, če ne bi trg pritiskal na pridelovalce z vedno nižjimi odkupnimi cenami in bi le-ti lahko pod normalnimi pogoji zaposlili redne ali sezonske delavce.

Novinarji so se nato pogovarjali s španskim pridelovalcem zelenjave, ki je med tistimi kmeti, ki obsojajo takšno izkoriščanje ljudi in dobesedno sami oz. z družinskimi člani delajo, kolikor zmorejo in kakor dolgo bodo še lahko. Za plačilo delavcem mu nič ne ostane, saj je odkupna cena kumaric (na začetku sezone!) šest centov za kilogram. Pove, da število samomorov med kmeti v Španiji raste, ker so razmere postale neznesne in kmetje vsakodnevno bankrotirajo.

Vsemogočni Trg, na zlatem piedestalu, zahteva vedno nižje cene. Zato, ker drugi vladar, Kupec, to pričakuje. Njegova pričakovanja pa so takšna zato, ker mu Trg to ponuja. Ni pomembno, ali so suše, toče, poplave, neurja ..., cena hrane mora ostati nizka! In kje so v tej zgodbi o jari kači naši Vodje? Svetovni, evropski, državni vladarji? Nekje vmes, kjer tehtajo koristi in škodo. Pozorno opazujejo tehtnico in enkrat položijo cent ali dva na eno stran, drugič na drugo. Strinjajo se, da ni prav, da kmetje ne dobijo pravičnega plačila za svoje delo, na drugi strani pa se zavedajo, da obstaja tisočletja star, torej dobro preizkušen recept za mir med podložniki: **Dajmo jim kruha in iger!** Po novem oboje dobijo v trgovskih centrih in edino, za kar je potrebno poskrbeti, je, da je cena »kruha« dovolj nizka, da jim ostane še nekaj za »igre«.

V enainvajsetem stoletju, sto petdeset let po ukinitvi suženjskega dela in devetdeset let po krizi, zaradi katere so prej močni kmetje čez noč postali beli sužnji, se srečujemo z novodobnim suženjstvom. Sadovi, pridelani s srdom v srcu, so še vedno grenki! Žal večina kupcev ni dovzetna za to grenkobo in ti sadeži bodo še naprej naprodaj po sramotno nizkih cenah. Večina bo s tem zadovoljna, naši kmetje pa bodo upravičeno začeli dvomiti v smiselnost svojega dela. Zato, ker postajajo sami svoji sužnji.

Tatjana Čop